

ИНВЕСТИЦИЯ ПРОЕКТЕ

МЕЛИОРАЦИЯ - ЖЕРЧИЛИКНИ АЙНЫТЫУУ БЫШАНЫГЫЛЫ СЕБЕБИ

«Каббалжмелиоводхозну» управленческы Чегем сууда баш гидробекети тынгылы жангыртылып бошолганды эма бу конюде хайрланьырга берилгенди. Анга аталган кууучачы ишке КЪМР-ни Провителствосуун Председателини биринчи орунбасары - эл мюлк министр Сергей Говоров, Чегем районну башчалары, Эл мюлк министерствода Жамуат советини, ташола подпяр организацияланы келечилери эм бошала кыатышканды.

Управленяны таматасы Лев Нахушев айтканча, организацияны баш борчу - мелиорация амалга тааьны, республикада эл мюлк жерлени битимлигиин игилендириуду, аны бляу да бийик качестволу продукцияны чыгарыууга себеплик этюд. «Гидроузельны жангыртыуу кезиуде хайрланьучуланы суу бля ишангылы жалчытууга, гидротехника объектлени конструцияларын шендикте излемлеге тийишликте кочелендириуде аспам эс бурулганды», деп белгилегенди.

Сагьынылган гидрозвел 1981 жылда ишленген эди. Анга ремонт этгенде биогюлюкюде не тюрлю иги амалла бар эселе да ала алынат лангандыла. Ол себелден энди андан алгьандан эсе аспамьрак суу жибериге онг боллукьуду.

Бу инвестициялы проект ре-

спубликага бек магьаналы болганында да белгилгенди Лев Нахушев. Нек дегенде Кьабарты-Малкьар Республика Россейде хауа болумлага торуу ышаньырга болмагьан тьиреге саналады. Мелиорацияны айнытууга этилген инвестицияланы хайьыры бляу да Бахсан, Чегем зм Урван районлада битеу да онсегиз ишмин гектар жерлени тийишлисина сакьаларга эмада аны юсюне энтта да эки минг гектар жерни кьосьарга боллукьуду.

Сергей Говоров айтканга керэ, республикада биогюлюкюде мелиорация этилген 130 мингден артык гектар эл мюлк жерле бардыла. Аларга суу 25 водозаборадан жиберилады. Бу мюлкюне брында да «Каббалжмелиоводхозну» управленческы кьарайды. Аркьыкланы тазалау, гидротехника мекамланы тийишли халда туттуу да аны специ-

алистерини буюнундады. Ол а эз иш туюлду. Сэз ючюн, аркьыкланы битеулу узунлугу 2148,5 километрге жетеди, гидротехника объектлени саны уа 9645 болады. Ала бары да, министр айтканча, 130 мингден артык гектарны суу бля жалчытадыла.

Алгьын бу мюлк эл мюлк предпритияланы бля организацияланы иелигинде болуучу эди. Аны ызы бля районлага бля шахар округлага бергенде болум артык тюрленменгенди, аркьыкла эмада тийишли техника аз-аздан тосурап башлагьандыла. «Россейде эл мюлк жерлени мелиорациясын айнаычу» деген подпрограмманы хайьыры бля уа 2014 жылда Кьабарты-Малкьарда кьыралны эмада эл мюлк организацияланы бля предпритияланы ишлигинде болгьан мелиорация мюлкюне жангыртыуу эмада жангьандан тийишли системаланы куууру иш башланганды», деп белгилгенди Сергей Говоров.

Подпрограмма жашауду бардырылган кезиуде кьыралны иелигинде болгьан мелиорация объектлени жангыртыуу барды. Ол санда Чегем сууда баш гидрозвелге тынгылы ремонт этилгенди.

Борис БЕРБЕКОВ.

КЕНГЕШ

Гитче эмада орта бизнесни тюрлю-тюрлю амалла бля кьызындырадыла

Нальчик шахар округну жерлени администрациясында предпринимательство жаны бля Советни кезилуо кенгеш бардырылганды бу конюде. Аны ишине мюлк экинчиси Анатолий Тонконю эл администрацияны талаа бөлөмюлерини башчалары бля келечилери кьатышкандыла, деп айтплады администрацияны билдириуде.

Биринчиден, Экономиканы айнытуу, Финансала эмада хайрланьучу рынок департаментини башчысыны орунбасары Владимир Безьодко «2016-2020 жыллада шахар округда предпринимательствону айнытуу эмада анга себеплик этюд подпрограмманы бардырыуу юсюнден доклад этгенди. Ол айтканча, озгьан жылны эсеплерине керэ, Нальчикке основною капиталга этилген инвестицияланы элчени бир бля жарымга кьэбейгенди. «Былла эсом арт беш жылны ичинде кьайтарылп болгьанлай турдады. Ол республиканы ара шахарында инвестицияла жаны бля тийишли онгла куууурагьанын кергозтеди, андан ары айнытуу болуруна ышануу береди», - дегенди Владимир Безьодко.

Кенгешге бегирек да куурулу бөлөмюне белгилегенди.

Владимир Безьодко.

циала хайрланьууга 260 минг квадрат метр жашау журтла бергенди. Ол а бурунку жылдан эсе 25 проценте аспам болады. Сагьынылган керюмю койле иги кесеге - 150 минг квадрат метр - кеп фатарлары койле бля байламьды. Ол да 2016 жыл бля тьенгештиргенде, 2,4 кереге келдү.

Жеринден теңдирилмеген мюлкюне Ара информатциялы агентствосуун билдириуде керэ, Кьабарты-Малкьар, ол санда Нальчик шахар да, Рос-

сейде жашау журтланы багьасы эм аз (квадрат метр - 32 минг сом) болгьанлары санына туюндеди. Куурулу бля муниципалитетте кьэбесюнде бля бизнесе керюшеди. Кеп

фатарлы юйлену угьай, социал эмада башка инфраструктураны аспамьсын да ала ишлейди. Гитче эмада орта бизнесе себепликке деп Нальчикни мэриясы тийишли мадар этеди. Сэз ючюн, ала тевелген налогну бир тюрлюсюн терегенде азайткан коэффицент хайрланьылдыла.

Муниципал заказланы жарашдыганда аланы эм азьандан 15 проценти гитче эмада орта предпринимательле бля тамамланады.

Дагьында «муниципал пре-

УБАШАЛАНЫ Мурат.

Пресс-конференция

«Партиябызны пенсия реформаны юсюнден ойланган предложениялары барды»

«Справедливая Россияны» КЪМР-де регион бөлөмюню секретеры, Партияны депутатларны палатасыны башчысы орунбасары, КЪМР-ни Парламентини депутаты Владимир Кебеков журналистле бля туюбешуде партияны Ара советини президиумуну РФ-ни Провителствосуна этген предложения бля шагьырей этгенди. Анда сэз Пенсия фондуун ишинде кемчиликлени кетериуде юсюнден барды. Пресс-конференцияга КЪМР-ни законла чыгарыучу органдында «Справедливая Россия» партияны фракциясыны депутаты Марат Калмыков да кьатышканды.

Владимир Сафарбиевич, аны ача, РФ-ни Провителствосу жарашдырган пенсия реформаны проекти шендик Кьырал Думаны кьаруундады. Ол Россияни Президентни 2018 жылда чыгарган 204 номерли указына чойре келгенди, ол жамуатны сейрлерин бузгьанын чертгенди. «Аны ючюн эл Кьырал Думаны депутатларын реформаны кьалбы кермезге чакьырабьды», - дегенди ол.

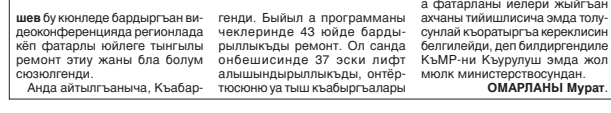
Аны сылтауларын да билдиргенди депутат. Биринчиден, жангы пенсия реформа РФ-ни Конституциясына келишпейди. Анда уа кьыралны инсанларыны жашау халларын осал этген законланы кьабыл керюрге жарамгазганы жазылганды. Андан сора да, биогюлюкюде окуьана жыл санлары жете келгенге иш тапкан кьыйынды, алай пенсияга чыгарьа жаруулу жыл сан созулса уа, ишизлик андан да уллу боллукьуду. «Кертисин айтканда, сауукьу сакьыла система артык иги ишлейди. Кьосюк да керюсү, келле пенсияга дери жашамайдыла», - деп кьатышканды ол.

Владимир Кебековну айтканча керэ, кьыралда ахча барды, керкели финансланы адамланы эркинликтерин бузмай табарьа боллукьуду. «Быйыл бюджетте пландан тышында 1,8 триллион сом туюгенди, жылны ахьырына

Видеоконференция

Кеп фатарлы юйлену жангыртадыла, лифтлени алышынуьрадыла

Россей Федерацияны куурулу эмада жашау журт-коммунал молк министр Владимир Яку-ты-Малкьарда бурунку жыл эмада бгылып аллай иш 159,5 миллион сом багьасы этил-

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Субботник

ВОЛОНТЕРЛА МИНГИ ТАУНУ КИР-КИПЧИКДЕН ТАЗАЛАГАНДЫЛА

Бу конюде Минги тауда «Таза Элбрус» деген чакьыруу бля суботник бардырылганды. «Анга Кьабарты-Малкьарны "Жууукьудагынга болуш" деген сабий-жаш тило волонтерланы жамуат биригуюн эмада талаа башка организацияланы 150 чакьылы келечилери кьатышкандыла», - деп билдиргенди аны башчысы Алим Сижжеев. Ол айтканга керэ, бу огурулу иш тамамлагьанла Элбрусдан бир тонна чакьлы кир-кипчик кетергенди. Акцияны бардырыуу баш магьанасы - жаш тилою экологияга, тегерек-башны тазалаууга сакь болууга, Минги тауну этеклеринде болмагьана аллай тамашалык табиьатт байлыкьланы аялуу хайрланьууга чакьырууду. «Бу иш бардырып баштын эма кезилуде таудан он тонна кир-кипчик тошорген заман-

экология жаны бля куууруларны эсе баргьанын шарт кергозтеди», - деп белгилегенди Алим Сижжеев.

Эл мюлк Картофну гидропоника жорукь бля ёсдюорү умтулдула

Кьабарты-Малкьарны аграрчылары саныу халда картоф жегре басдырмак, энчи теплицада гидропоника (аэрогидропоника) амал бля ёсдюорюп башлагьандыла. Специалистле айтканга керэ, быйлай халда он кереге кеп картоф ёсдюорюге боллукьуду. Жылны ахьырына дери республикада энтта да быйлай бир теплица ишлениркиди.

Келге жангы амалга артык уллу ышанмагьанларын билдирип, аллай картоф адамны саулуугуна хата жетирлик туюлдулду, татуу иги боллукьумуу, туюкюде аны кьылай тюрлю сатарькыдыла дегенге кеп соруула береди. Биз аны юсюнде «Зольский картофле» предпритияны таматасы Руслан Бжеников алар уушакь бардырылганды.

Картофну гидропоника мадар бля ёсдюорюгө бусьагьата, буютоңда гитче предпритиялагьа, артык хайр туюлду. Биз ол амалны сынау халда, илму жаны бля тинтуйле бардырыууга эмада селекция этрег деп хайрла-

нып тебиерегибиз. Бу ишлени туюсурулай тамам этрег беш жылдан аз заман кетерик туюлду. Ол жорукь бля биз вирусу болмагьан, качестволу урулукь чыгарыууга, келир заманлада уа республиканы, башка регионланы да аны бля жалчытып башларьа умут этебиз», - дейди Бжеников.

Предпритияны башчысы айтканга керэ, тереки картоф урулукьуну бир килограммны 25 сом тура эсе, жангы картофну урулукьуну багьасы 70 сом болады. Дагьында быйлай теплицада спецбистре кечен-кунда ишлетге керкелди. Болса да быйлай картофну тирлиги он кереге кеп болады. Предпритияны ишин бардырыууга Кьабарты-Малкьар Кьырал аграр университет, республиканы Эл мюлк жаны бля илму тинтуйу институту, СКФО-да эм Россейде да башка илму уучеденияла бошудыла.

Руслан Бжеников айтканга керэ, бусьагьата, белгилесика, картофка заран салгьан жыйьымдан артык ауруу эмада аллай бир кьырт-кымуурск

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Солгу

УЛЛУ-ГИТЧЕ ДА
ЗАУУКЪЛУКЪ ТАБА

Къашатауну ортасында алгын ханс басып, кир-кичлик да жыйлып турган жерде бусагатда тизгинли, кезге да ариу көрүнгөн «Дана» деген аты бла сабий солгу парк орналганды. Ол ачылганды быыл кч жыл болады. Эллиле ары жылы не заманды да, къарды, жаунду, кызыуду деп къарамай, сабийлери бла барып, кеслери да солгу, балаларын да тюрлю-тюрлю аттракционлада учуруп, зауукълукъ табдыла.

Къулбайланы Зукура.

уна ёседи. Атылып турган жерни тап халгъа келтириуге

Ростовда «Черк-1»-«Гранит» фирманы башчысы Холаманлы Анатолий, эли Мамуколаны Марат, росточу предприниматель Константин Алавердов, дагъыда кёл башчала кеслерин тийишли ююшлерин къошкандыла.

бир сабийни къуандырады бу аттракционланы ачып.- дейди Черек районда ветеран организацияны таматасы Чечелланы Георгий.

Мен паркга барганымда, Зукура, кюнню асситигине да къарамай, къолуна уллу къыптыны алып, хансланы къыркы, ишлей тура эди.-Бу тийени былай тап халгъа специалистле-дизайнерле келтиргендиде. Ала дайым да келип, халгъа къаран турадыла, алай мен кесим да аз-аз къыл жетиде турама,- дейди ол.

ХОПЛАНЫ Мариянт. Суратланы автор алгъанды.

АНГЫЛАТЫ
«Урунууну ветераны» деген атха ким тийишлиди?

«Урунууну ветераны» деген аты алып ючюн къалай излемле сакъланырга керекдиле? КъМР-ни прокуратурасында бизге аныглатхаларчыка, биринчиден, уруну стаж эр кишиде бек адан 25, тиширдуу уа 20 жыл болурга керекди. Алай адам Улуу Ата журт уруну кезиунде

акъылбалык болмай ишлеп башлагъан эсе, анга стаж энчи низамга керсе саналады. Бу сыйлы атны къырал саугалары болганла, ала бир сферада бек адан 15 жыл ишлеген эселе, алгърга да эркиндиле. Сёз ючюн, федерал къырал граждандар

къулукъларда ишлегенге выслуга ючюн пенсияны алып ючюн, къырал органдла стажы 16 жыл болурга тийишлиди. Неда аскара уа – 20 жыл.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

2018 жылда июльда беш ууахты намаз къылынуу заманы

Table with 7 columns: Айны кюнлери, Эрттен намаз, Кюнню чыкъгъан заманы, Тощ намаз, Э к и н д и намаз, Ашхам намаз, Жассы намаз. Rows 1-31.

КъМР-ни Муслималарыны дин управленийсы.

Пения фона

Акъ айлыкъ - къолайлы къартлыкъ

«Акъ» айлыкъ ол официал холода берилген хокъды, ондан борчул холод фойдо ючюн, тазир тийиледи, пенсия, социальный эм медицина страхование ючюн телулеу оландыда. 2018 жылда ондан пенсия страхованияга 22 проценти бериледи олай ол адамны ойлгъындан угъай, урунууну телулеу фондундан ётдороледи. Бу телулеу не къадар кёл болосо, инсанни урунуу пенсиясы да анга керсе ёсериди, деп эсертеди ИФ-ни Пенсия фондуру республикада ёбюлюмю пресс-сржубасында.

Иш бла жалгъхчан организациа да урунганланы алдорында жууаплыгъын бу телулеуни замандына эм толу ёлчелеринде ётдюргени бла толтурады. Алай инсан кесим де бу жуумдуха сакъ болурга, охчоси сётуна барганына бла кългъанна къарай турурга тийишлиди. Сётугуз не холод болгъанын, анга къаллай бир ачха кёчюрюлгенин фондун жер-жерги ёбюлюмюде, Интернетде оны сакътынча энчи кабинетигизде, къырал эм муниципал жуумшланы томолагъан порталда жарырыканды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зуфия.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал
РЕДАКЦИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЛАНЫ Наабаб (баш редактору орунбасары), ТОКЪЛЪЛАНЫ Борис (акуялы секретары), МОКЪАЛАНЫ Зукура (бёлюмю редактору), ТИКАЛАНЫ Фатима (бёлюмю редактору).

ТЕЛЕФОНЫ: Редактору приемный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-84-82. Журналы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62, Корректоры - 42-63-52.

Редакция авторга бла кызгъат жюриюмюди. Кёл жазмага редакция тийишлейди эм ала артка кытарылмайдыла. Газетде басмаганын материаллада атыгъынан оюмла редакцияны оюму, Лейли улы преспект, 33 айтгъынан хар зат ючюн Россия Федерацияны Басмаы юсюнден законду тийишлекле материалыны авторлары кеслери жууаплысынд.

Газетни басмагъа "КМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет "Тетраграф" ООУ-ну типотрафиксизде басмаганынанды. Шаини шаар, Лейли улы преспект, 33. Телетипен кеслерне тапдыруу ючюн КМР-ни почта святыны федеральной Управленийсы жууаплыды. Телефонды: 76-01-28, 76-01-10. Газеттин ронинагъа ситиу ючюн КМР-ни "Росстат" ашыкер обществосу жууаплыды. Телефонды: 42-69-34. Газет ийикъла юч керсе чыгъарды - геюрге, орта, шабат кюнлесе.

Номерге графике кере 19 00 сагъатда кёл салында. 20 00 сагъатда кёл салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫКЪАРМАКЛА: Тикаланы Фатима - декуяры редактору; Кучунаны Сафият, Кетечиланы Зуфия - жууаплы секретары орунбасарлары. Зезаланы Лидя (1, 2-чи бет), Ахъабекъланы Жаннета (3-ю бет), Токумаланы Салим (4-ю бет) - корректоры.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЕЛЪИНИ АДРЕСИ: 360000, Назлыкъ шаар, Лейли улы преспект, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru